

ŽIVOT CIZINCŮ V ČR

2015

Cizinci

Praha, prosinec 2015

Kód publikace: 290026 -15

Č. j.: 02449 / 2015 - 64

Zpracoval: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí

Ředitel odboru: Mgr. Dalibor Holý

Kontaktní osoba: RNDr. Jarmila Marešová, e-mail: jarmila.maresova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservisvhk@czso.cz | www.hrdeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

ISBN 978-80-250-2676-2
© Český statistický úřad, Praha, 2015

Obsah

Seznam grafů	5
Seznam tabulek	5
Úvod	6
Cizinci pobývající na území ČR podle kategorií pobytu	7
Cizinci z třetích zemí s povoleným přechodným pobytem na území ČR podle účelu pobytu	9
Žadatelé o azyl a azylanti.....	10
Žadatelé o azyl v Evropské unii ve 2. čtvrtletí 2015	15
Závěr	17

Seznam grafů

Graf 1: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu, údaje k 31. 12. 2014

Graf 2: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu v letech 2006-2014

Graf 3: Cizinci z třetích zemí podle účelu pobytu

Graf 4: Cizinci z třetích zemí podle účelu pobytu - ženy

Graf 5 : Cizinci z třetích zemí podle účelu pobytu - muži

Graf 6: Počty žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR v letech 2004-2015

Graf 7: Podíl žadatelů o mezinárodní ochranu podle kontinentů v letech 2010-2014

Graf 8: Vývoj počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR podle nejpočetnějších státních občanství

Graf 9: Žadatelé o mezinárodní ochranu v zemích EU, 2. čtvrtletí 2015

Seznam tabulek

Tabulka 1: Udělená mezinárodní ochrana v letech 2007-2014 (podíly z udělené MO celkem)

Tabulka 2: Udělená mezinárodní ochrana v letech 2007-2014 (podíly z celkového počtu žadatelů)

Tabulka 3: Počet azylu udělených v letech 1993-2014 podle státního občanství žadatele (top 10)

Tabulka 4: Počet případů udělené doplňkové ochrany v letech 2006-2014 podle státního občanství žadatele (top 10)

Úvod

Již poněkoličtější v řadě vydává Český statistický úřad publikaci Život cizinců v ČR, která doplňuje ročenku Cizinci v České republice. V letošním roce je, vzhledem k nově získaným údajům z Ředitelství služby cizinecké policie, tato publikace zaměřena na cizince z třetích zemí s povoleným přechodným pobytem podle účelu tohoto pobytu, a dále na současné velmi aktuální téma, kterým jsou žadatelé o mezinárodní ochranu a azylanti.

Publikace je členěna do několika kapitol. První kapitola podává základní přehled o cizincích legálně pobývajících na území naší republiky podle kategorií pobytu, v členění podle pohlaví a státního občanství. Mezi legálně pobývajícím cizincem jsou podle zákona č. 326/199 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších úprav, zahrnuti jak občané tzv. třetích zemí, tak občané EU, kteří získali v České republice povolení k trvalému pobytu a občané třetích zemí s vízy nad 90 dní nebo dlouhodobým pobytem, jakož i občané EU a jejich rodinní příslušníci s registrovaným přechodným pobytem.

Druhá kapitola přináší informace o cizincích z třetích zemí s povoleným přechodným pobytem (tj. s vízy nad 90 dní nebo dlouhodobým pobytem) podle účelu pobytu, a to rovněž v základním členění podle pohlaví a nejčastějších státních občanství.

Třetí kapitola je pak věnována žadatelům o azyl a uděleným azylům (azylantům), včetně případů udělené doplňkové ochrany. Kapitola si všímá jak dlouhodobých trendů, tak analyzuje i nejnovější data za výše uvedené skupiny migrantů, a to podle státního občanství i pohlaví.

Žadatelem o azyl, nebo v širším pojetí žadatelem o mezinárodní ochranu, je osoba, která v České republice podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších úprav, požádala o udělení mezinárodní ochrany. Azylantem je osoba, které byl na základě uvedeného zákona udělen uprchlický azyl. V případě, že daná osoba nespĺňuje podmínky pro udělení uprchlického azylu, ale panují důvodné obavy z hlediska jejího vycestování do země původu, může být této osobě udělena doplňková ochrana.

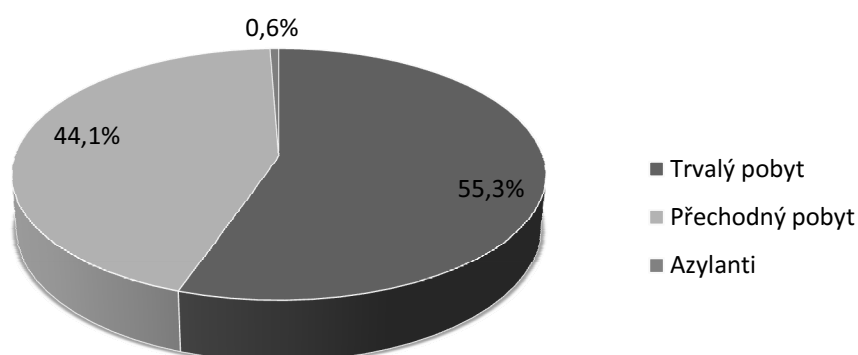
Čtvrtá kapitola vychází z nejnovějších údajů Eurostatu, týkajících se žadatelů o azyl a vyřizovaných žádostí o mezinárodní ochranu v zemích Evropské unie.

Poslední kapitolou je závěr, který shrnuje informace obsažené v jednotlivých kapitolách.

Cizinci pobývající na území ČR podle kategorií pobytu

K 31. 12. 2014 pobývalo legálně na území České republiky celkem 451 923 cizinců, z toho většina (249 856 resp. 55,3 %) na základě uděleného povolení k trvalému pobytu (údaje Ředitelství služby cizinecké policie). 199 511 osob mělo k uvedenému datu udělený některý z typů přechodného pobytu (občané tzv. třetích zemí víza nad 90 dnů nebo dlouhodobý pobyt, občané EU a jejich rodinní příslušníci přechodný pobyt). Zbytek, tj. 2 556 osob, tvořili cizinci, kterým byl na území České republiky udělen azyl.

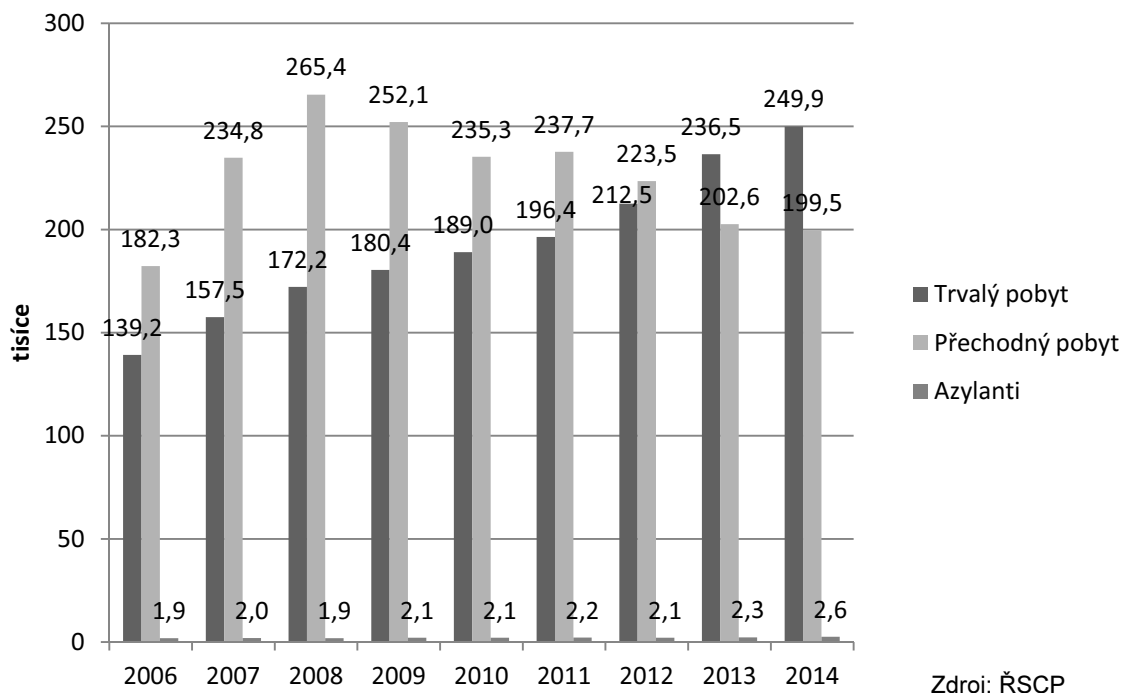
**Graf 1: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu
údaje k 31.12.2014**

Zdroj: ŘSCP

Podíváme-li se na časovou řadu podle jednotlivých kategorií pobytu, je patrné, že zatímco do roku 2012 převažovali mezi cizinci s uděleným povolením k pobytu cizinci s některým z typů přechodného pobytu, od roku 2013 se tento poměr obrátil a převažují držitelé povolení k trvalému pobytu, přičemž jejich počty stále rostou. Naopak počty cizinců s přechodným pobytem v posledních letech klesají. Počet cizinců, kteří v ČR získali azyl nebo dočasnou ochranu vzhledem k nízkým počtům kladně vyřízených žádostí rostou v posledním období pouze pozvolně.

Graf 2: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu v letech 2006-2014

Zastoupení žen mezi cizinci s povoleným pobytem dlouhodobě roste, i když muži mají stále většinu. Koncem roku 2014 tvořily ženy 43,5 % legálně žijících cizinců v ČR (pro srovnání v roce 2006 to bylo 40 %).

Občané států EU-28 dosáhli v roce 2014 více než čtyř desetin (40,9 %) z legálně pobývajících cizinců v ČR, přičemž jejich zastoupení stále roste (v roce 2006 tvořili pouze 31,8 %). Oproti tomu, podíl občanů třetích zemí se snižuje (rychleji v období 2010-2013).

Pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se ve statistikách cizinců s povoleným pobytem v poslední době výrazněji nemění. Mezi nejvíce zastoupené skupiny patří tradičně občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu. Občané těchto tří zemí tvořili v roce 2014 celkem 56,9 % cizinců s povolením k pobytu v České republice.

Na prvním místě se v roce 2014 umístili občané Ukrajiny, se 104 388 registrovanými osobami. V meziročním srovnání jejich počty mírně poklesly, a to o cca 900 osob (o 0,9 procentního bodu) a jejich podíl z celkového počtu cizinců dosáhl 23,2 %. Převážná většina občanů Ukrajiny (71 %) pobývá na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu, přičemž podíl držitelů povolení k trvalému pobytu mezi Ukrajinci stále roste.

Slovenští občané tvořili v roce 2014 druhou nejpočetnější skupinu cizinců s povoleným pobytem na území ČR, s 96 222 registrovanými osobami, tj. 21,4 % z celkového počtu cizinců. Na rozdíl od předchozí skupiny, Ukrajinců, se jejich počty meziročně zvýšily, a to o 5 274 neboli o 5,8

procentního bodu. Mezi občany Slovenska, oproti občanům Ukrajiny, převažují osoby s přechodným pobytem, jejichž podíl dosáhl ke konci roku 2014 59,5 %.

Počet občanů třetí z nejvíce zastoupených národnostních skupin, Vietnamců, dosáhl v roce 2014 56 666 osob neboli 12,6 % z celkového počtu registrovaných cizinců v ČR. Ve srovnání s rokem 2013 počet občanů této skupiny mírně poklesl, a to o 1,3 p. b. (740 osob). Podobně jako u občanů Ukrajiny, i mezi občany této skupiny převažují držitelé povolení k trvalému pobytu (80,4 %) nad cizinci s přechodným pobytem, přičemž jejich nárůst je zejména v posledním období velmi dynamický.

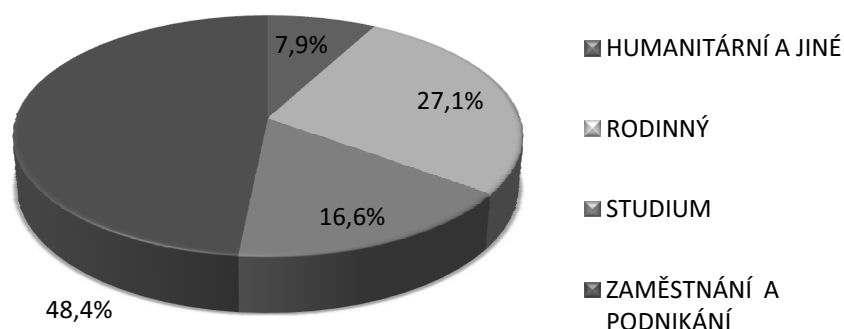
Pořadí na ostatních místech tohoto žebříčku se v průběhu let příliš nezměnilo. V roce 2014 byli na čtvrtém místě Rusové (34 684), následováni Němci (19 687) a Poláci (19 626). Další místa byla obsazena Bulhary (10 058), Rumuny (7 741), občany Velké Británie (6 647) a USA (6 476).

U téměř všech skupin cizinců pocházejících ze zemí EU-28 byl zaznamenán meziroční nárůst – v absolutních hodnotách největší u Slováků (5 274), Němců (1 180), Rumunů (996) a Bulharů (929). Na druhé straně největší meziroční úbytek zaznamenali Ukrajinci (- 901), Vietnamci (- 740) a občané USA (- 658).

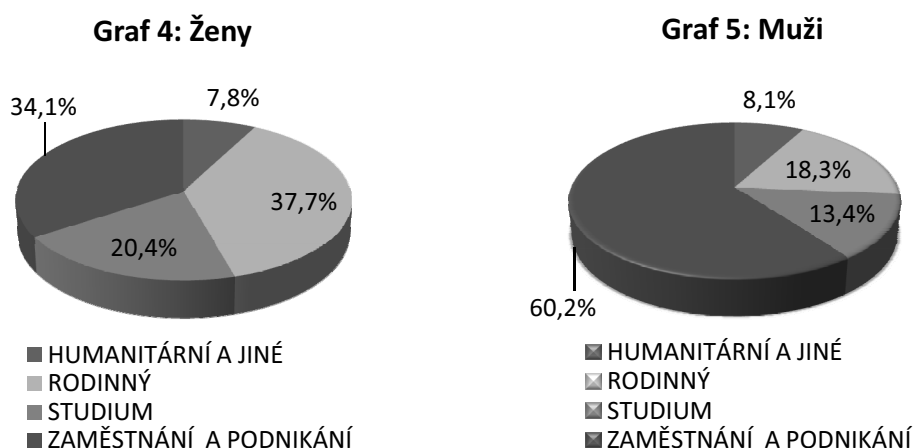
Cizinci z třetích zemí s povoleným přechodným pobytem na území ČR podle účelu pobytu

Podle údajů Ředitelství služby cizinecké policie dosáhl počet občanů třetích zemí s povoleným přechodným pobytem na území ČR k 31. 12. 2014 celkem 86 259 osob, z toho nejvíce (41 745 osob neboli 48,4 %) tvořili cizinci pobývající na našem území z důvodů zaměstnání a podnikání. Z hlediska členění podle účelu pobytu další početnou skupinu (23 377 osob resp. 27,1 %) reprezentovali cizinci, kteří získali přechodný pobyt na území ČR na základě rodinných důvodů. „Studium“, jakožto účel pobytu, mělo k uvedenému datu celkem 14 287 osob (16,6 %). Nejméně početnou skupinu (6 850 osob čili 7,9 %) pak představovali cizinci, kteří na území ČR pobývali z humanitárních důvodů.

Graf 3: Cizinci z třetích zemí podle účelu pobytu

Podíváme-li se na tyto cizince-občany třetích zemí z hlediska pohlaví, je vidět určité odlišnosti. Zatímco mezi muži dominuje jednoznačně s 60,2 % účel pobytu „zaměstnání a podnikání“, u žen převažují „rodinné důvody“, s 37,7 %, následovány účelem pobytu „zaměstnání a podnikání“ (34,1 %). „Studium“, jakožto účel pobytu pak mělo 13,4 % mužů a 20,4 % žen. Nejméně zastoupenou kategorií byly u obou pohlaví „humanitární důvody“ (8,1 % mužů a 7,8 % žen).

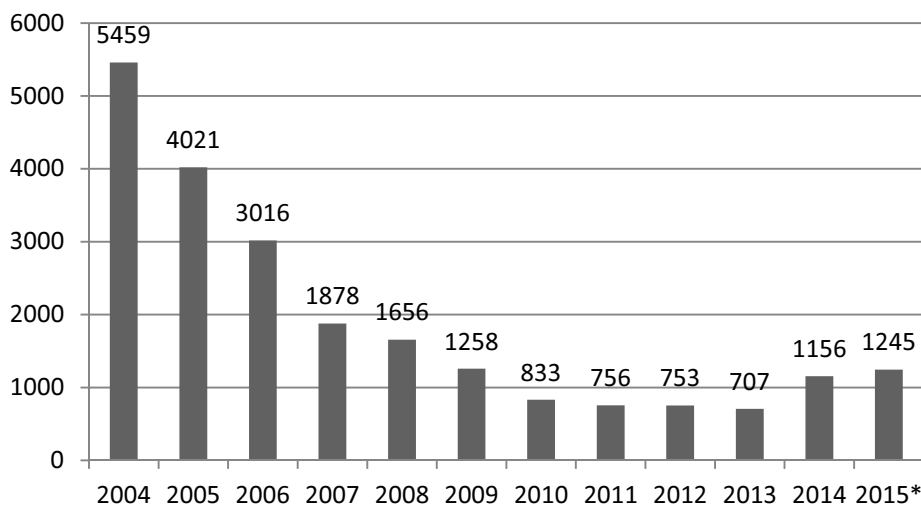
Zdroj: ŘSCP

Ještě výraznější diference jsou vidět ze srovnání podle jednotlivých občanství (10 nejpočetnějších). „Zaměstnání a podnikání“ jsou dominujícím účelem pobytu mezi Ukrajinci (65 % z těchto občanů), Vietnamci (60,2 %) a Moldavany (58 %). „Rodinné důvody“ mírně převažují nad „zaměstnáním a podnikáním“ v případě občanů Číny (42,4 % rodinné důvody vs. 41,3 % zaměstnání a podnikání), Korejské republiky (46,6 % vs. 41,6 %) a Japonska (47,7 % vs. 40,6 %). Jednoznačně nejčastějším účelem pobytu jsou pak „rodinné důvody“ u občanů USA (40,7 %). Oproti tomu občané Kazachstánu (57,7 %) a Běloruska (42,9 %) pobývají nejčastěji na území ČR za účelem studia.

Žadatelé o azyl a azylanti

Od roku 2004 až do roku 2013 měl počet žadatelů o mezinárodní ochranu přicházejících do České republiky klesající trend. Zatímco v roce 2003 dosáhl počet žadatelů o mezinárodní ochranu 11 400 osob, v roce 2013 činil již pouhých 707 osob. V roce 2014, v souvislosti s pokračující uprchlickou krizí, však počet osob žádajících o mezinárodní ochranu v České republice vzrostl na 1 156. V období ledna až října 2015 pak počet žadatelů o mezinárodní ochranu dosáhl 1 245 osob. V celoevropském kontextu lze však říci, že Česká republika nepaří zatím mezi země, které žadatelé o mezinárodní ochranu preferují.

Graf 6: Počty žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR v letech 2004-2015

*leden-říjen

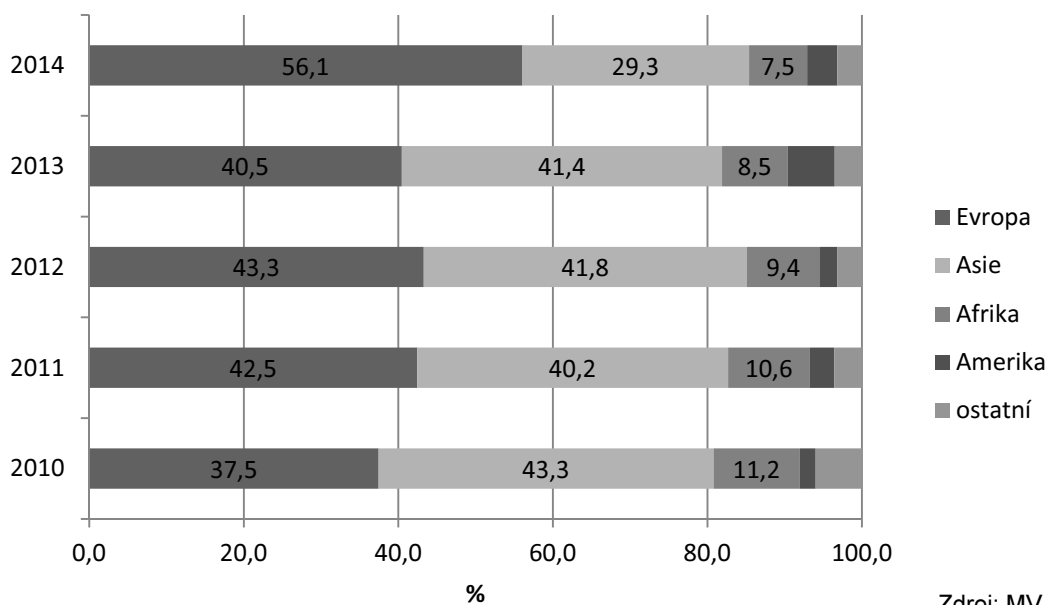
Zdroj: MV

V pořadí zdrojových zemí dominovala po celé sledované období Ukrajina. Mezi další patřily také Rusko, Vietnam a Bělorusko. V posledním období se mezi významnější zdrojové země zařadila rovněž Sýrie a Kuba.

Jak již bylo zmíněno výše od roku 2014 počty osob, které si zažádaly o mezinárodní ochranu v České republice, rostou. V roce 2014 bylo evidováno celkem 1 156 žádostí, což bylo o 63,5 p. b. více než v roce 2013 a rovněž čísla za rok 2015 dokumentují pokračující nárůst.

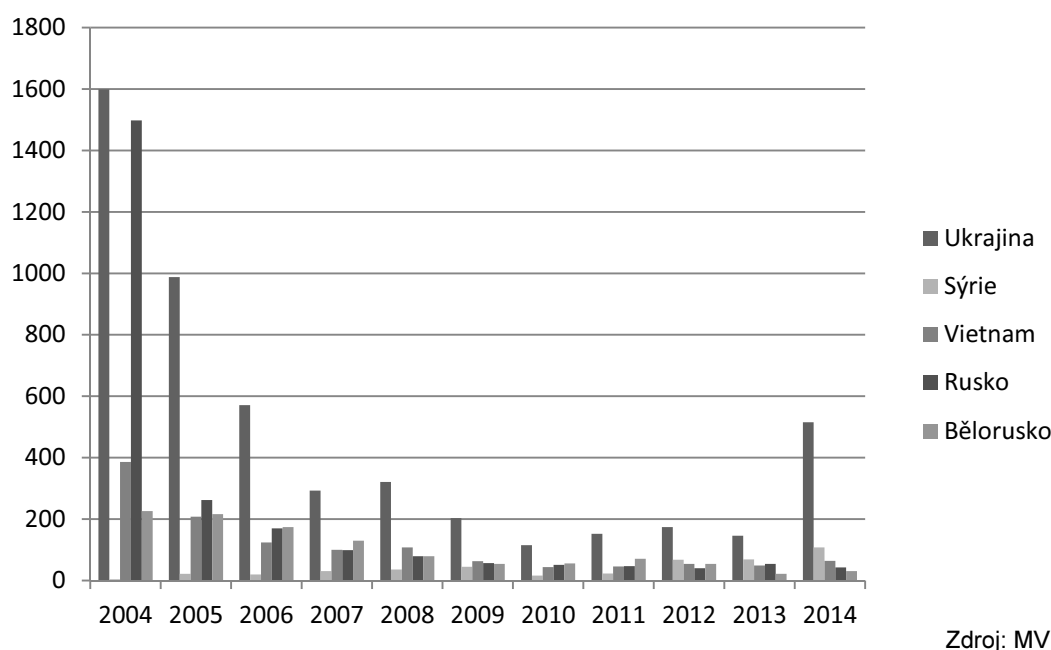
Z údajů Ministerstva vnitra, které počty žadatelů o mezinárodní ochranu eviduje, je zřejmé, že v roce 2014 byl viditelný nárůst zaznamenán zejména mezi žadateli pocházejícími z evropských zemí. Žadatelé z evropského kontinentu tvořili více než polovinu (56 %) z celkového počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR (oproti tomu v roce 2013 reprezentovali pouze 40,5 %). Zastoupení žadatelů z asijského kontinentu se naopak snížilo, a to na 29,3 % (z 41,4 % v roce 2013). Podíl žadatelů z afrických zemí dosahoval v roce 2014 7,5 %, tzn. mírně poklesl (z 8,5 % v roce 2013). Nejméně žadatelů o mezinárodní ochranu (3,9 %) bylo v roce 2014 evidováno z amerického kontinentu, přičemž tato skupina ve srovnání s rokem 2013 (6,1 %) také mírně poklesla.

Graf 7: Podíl žadatelů o mezinárodní ochranu podle kontinentů v letech 2010-2014

Žadatelé o mezinárodní ochranu pocházeli v roce 2014 celkem z 58 zemí světa. Spektrum zdrojových států se tak o něco rozšířilo (z 55 zemí v roce 2013). Nejvíce žádostí bylo přijato od státních příslušníků Ukrajiny, která zároveň zaznamenala i nejvyšší meziroční nárůst, o 369 osob neboli o 253 procentních bodů. Dále následovali občané Syrské arabské republiky se 108 žádostmi, občané Vietnamu (64), Ruské federace (43) a Kuby (42).

Graf 8: Vývoj počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR podle nepočetnějších státních občanství

V období prvních deseti měsíců 2015 (tj. od ledna do konce října 2015) bylo podle údajů MV v ČR podáno celkem 1 245 žádostí o mezinárodní ochranu. Pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se poněkud změnilo. Na prvním místě i nadále dominovali občané Ukrajiny s 573 podaných žádostí. Na druhém místě se však se 120 podaných žádostí umístili občané Kuby, dále následovali Syřané (111), Vietnamci (69) a pěti nejvíce zastoupených státních občanství uzavírali občané Arménie (38).

Mezi žadateli o mezinárodní ochranu převažovali v roce 2014, stejně jako v předchozích letech, muži. Ženy tvořily o málo více než jednu třetinu (35 %) z celkového počtu. Celkem pětina žadatelů byl nezletilých.

Z nejnovějších údajů MV za prvních 10 měsíců roku 2015 je patrné, že se zastoupení mužů mezi žadateli o mezinárodní ochranu o něco zvýšilo. Ženy tak tvořily 31,7 % žadatelů. Podíl nezletilých dosáhl v uvedeném období 17 %.

V roce 2014 vydalo Ministerstvo vnitra v řízení o udělení mezinárodní ochrany celkem 1 050 rozhodnutí, z toho v 377 případech byla přiznána mezinárodní ochrana ve formě azylu či doplňkové ochrany. Formou azylu byla mezinárodní ochrana v roce 2014 udělena celkem v 82 případech, což bylo o 13 méně než v roce 2013. Nejvíce uprchlických azylů (25) bylo uděleno občanům Ukrajiny. Doplňková ochrana pak byla udělena ve 295 případech, nejčastěji občanům Ukrajiny a Syrské arabské republiky. Počet případů udělení doplňkové ochrany se meziročně zvýšil (o 39).

Z retrospektivních údajů je patrné, že zatímco v období od roku 2007¹ do roku 2010 převažovaly počty udělených azylů nad počty případů udělení doplňkové ochrany, po roce 2010 se tento poměr obrátil a mezinárodní ochrana ve formě institutu doplňkové ochrany je přiznávána častěji než uprchlický azyl.

Tabulka 1: Udělená mezinárodní ochrana v letech 2007-2014 (podíly z udělené MO celkem)

udělen/a	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
azyl	191	157	75	125	108	49	95	82
v %	50,7	52,7	71,4	55,3	29,3	24,7	27,1	21,8
doplňková ochrana	186	141	30	101	261	149	256	295
v %	49,3	47,3	28,6	44,7	70,7	75,3	72,9	78,2
mezinárodní ochrana celkem	377	298	105	226	369	198	351	377
v %	100	100	100	100	100	100	100	100

zdroj: MV

Tabulka 2: Udělená mezinárodní ochrana v letech 2007-2014 (podíly z celkového počtu žadatelů)

udělen/a	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
azyl	191	157	75	125	108	49	95	82
v %	10,2	9,5	6,0	15,0	14,3	6,5	13,4	7,1
doplňková ochrana	186	141	30	101	261	149	256	295
v %	9,9	8,5	2,4	12,1	34,5	19,8	36,2	25,5
počet žadatelů o MO	1878	1656	1258	833	756	753	707	1156
v %	100	100	100	100	100	100	100	100

zdroj: MV

Od vzniku samostatné České republiky, tj. do roku 1993, do roku 2014 bylo v České republice uděleno celkem 2 911 azylů, z toho nejvíce občanům Ruské federace (390) a Běloruska (351). S určitým odstupem následovali občané Afghánistánu (265), Arménie (217), Ukrajiny (185) a Myanmaru (163). Doplňková ochrana byla od svého zavedení, tj. od konce roku 2006, do roku 2014 udělena ve 1 452 případech. Nejvíce ji získávali občané Běloruska (237), Sýrie (207) a Kuby (184).

¹ Doplňková ochrana je v ČR udělována od 1. září 2006, kdy nahradila institut překážek vycestování

Tabulka 3:
Počet azylů udělených v letech 1993-2014
podle státního občanství žadatele
(top 10)

státní příslušnost	počet azylů
Ruská federace	390
Bělorusko	351
Afghánistán	265
Arménie	217
Ukrajina	187
Myanmar	163
Irák	115
Kazachstán	112
Rumunsko*	106
Gruzie	96
Celkem	2911

*z toho 100 azylů udělených do roku 1999

Tabulka 4:
Počet případů udělené doplňkové ochrany
v letech 2006-2014 podle státního občanství
žadatele (top 10)

státní příslušnost	doplňková ochrana
Bělorusko	237
Sýrie	207
Kuba	184
Ukrajina	135
Kazachstán	131
Irák	109
Ruská federace	78
Uzbekistán	54
Afghánistán	40
Kyrgyzstán	22
Celkem	1452

zdroj: MV

Žadatelé o azyl v Evropské unii ve 2. čtvrtletí 2015

Podle údajů Eurostatu zažádalo v průběhu druhého čtvrtletí (od dubna do června) 2015 v zemích Evropské unie o udělení mezinárodní ochrany (tj. podalo první žádost) celkem 213 200 osob, což bylo o 15 p. b. více než v prvním čtvrtletí 2015 a o 85 p. b. více ve srovnání s druhým čtvrtletím 2014. Výrazný nárůst se týkal zejména občanů Sýrie a Afghánistánu, kteří dosáhli 44 tis. osob, respektive 27 tis. osob. Oproti tomu počet Kosovanů, kteří dominovali mezi žadateli o mezinárodní ochranu v prvním čtvrtletí 2015 (50 tis.) se ve druhém čtvrtletí 2015 snížil na 10 tis.

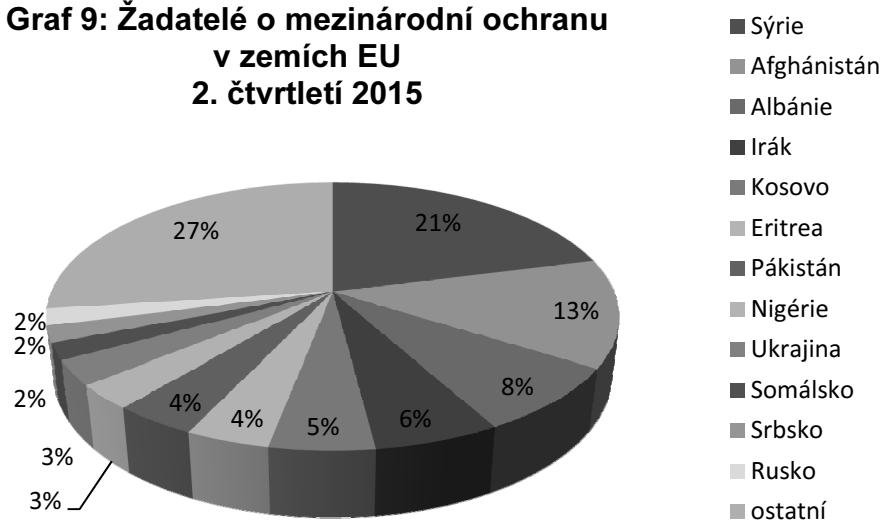
V průběhu sledované období byly nejvyšší počty žadatelů registrovány v Německu (80,9 tis žadatelů neboli 38 % z celkového počtu žadatelů v EU). Dále následovalo Maďarsko (32,7 tis. tzn. 15 %), Rakousko (17,4 tis. tzn. 8 %), Itálie (14,9 tis. tzn. 7 %), Francie (14,7 tis. tzn. 7 %) a Švédsko (14,3 tis. tzn. 7%). Ve srovnání s předchozím čtvrtletím 2015 vzrostly počty žadatelů výrazně v Nizozemsku (o 159 p. b.), Litvě (o 123 p. b.), Rakousku (o 79 p. b.), Finsku (o 67 p. b.) a Dánsku (o 66 p. b.).

Nejvýznamnější zdrojovou zemí (44 tis. žadatelů neboli 21 % z celkového počtu prvních podaných žádostí v EU) byla ve druhém čtvrtletí 2015 Sýrie. Z celkového počtu 44 tis. Syřanů byly více než tři čtvrtiny žadatelů registrovány ve čtyřech členských zemích EU, a to Německu (16,3 tis.), Maďarsku (8,4 tis.), Rakousku (5,3 tis.) a Švédsku (3,9 tis.). Celkem byli Syřané nejvíce zastoupeným státním občanstvím v deseti členských státech.

Občané Afghánistánu (27 tis. prvních žádostí o mezinárodní ochranu neboli 13 % z celkového počtu žadatelů) reprezentovali v druhém čtvrtletí 2015 druhé nejpočetnější státní občanství v EU. Více než polovina z jejich celkového počtu (13,6 tis) zažádala o mezinárodní ochranu v Maďarsku.

Albánci (17,7 tis. žadatelů neboli 8 % z celkového počtu) uzavírali v druhém čtvrtletí 2015 trojici nejpočetnějších státních občanství mezi žadateli o mezinárodní ochranu v zemích EU. Téměř 90 % z těchto žadatelů podalo svoji žádost v Německu (15,4 tis.).

Graf 9: Žadatelé o mezinárodní ochranu v zemích EU 2. čtvrtletí 2015

Zdroj: Eurostat

Koncem června 2015 bylo v procesu řízení o udělení mezinárodní ochrany v zemích EU celkem 592 tisíc žádostí. Ve srovnání s koncem června 2014 (365 tis. žádostí) to představovalo nárůst o 62,2 p. b. Nejvíce žádostí (52 % z celkového počtu) bylo v řízení v Německu, s odstupem následovalo Švédsko (9 %), Itálie (8 %), Francie (6 %), Spojené království (5 %) a Řecko (5 %).

Závěr

Ke konci roku 2104 pobývalo legálně na území našeho státu cca 451 tis. cizinců, z toho více než polovina za základě uděleného povolení k trvalému pobytu, přičemž tato kategorie v posledních letech stále přibývá. Oproti tomu počet cizinců s povolením k přechodnému pobytu má v posledním období klesající tendenci. Počty cizinců, kteří získali v České republice uprchlický azyl, jsou zatím zanedbatelné (0,6 % z celkového počtu cizinců s povoleným pobytem v roce 2014).

Dlouhodobě roste zastoupení žen, i když muži mají stále mezi evidovanými cizinci většinu (66,5 % v roce 2014). Obdobně roste zastoupení občanů EU-28, kteří v roce 2014 dosáhli více než čtyř desetin z celkového počtu cizinců s povoleným pobytem v ČR. Pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se ve statistikách cizinců s povoleným pobytem v poslední době výrazněji nemění. Mezi nejvíce zastoupení skupiny patří tradičně občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu.

Cizinci z třetích zemí s povoleným přechodným pobytem pobývají na našem území nejčastěji z důvodů zaměstnání a podnikání. Tyto důvody převažují zcela jednoznačně u mužů (60 % v roce 2014). Oproti tomu u žen jsou o něco více zastoupeny „rodinné důvody“ (38%), následovány účelem pobytu „zaměstnání a podnikání“ (34 %). Hlavním účelem pobytu je potom „zaměstnání a podnikání“ u občanů Ukrajiny (65 %), Vietnamu (60 %) a Moldavska (58 %). U občanů USA převažují „rodinné důvody“ (40 %). Oproti tomu občané Kazachstánu (58 %) a Běloruska (43 %) pobývají nejčastěji na území ČR za účelem studia.

Mezi lety 2004-2013 měl počet žadatelů o mezinárodní ochranu přicházejících do České republiky klesající trend. Od roku 2014, v souvislosti s uprchlickou krizí, však počet žadatelů o mezinárodní ochranu roste. Do konce roku 2014 zažádalo o uprchlický azyl na území našeho státu 1 156 osob a během prvních deset měsíců roku 2015 celkem 1 245 osob. V pořadí zdrojových zemí dominovala po celé sledované období Ukrajina. Mezi žadateli o mezinárodní ochranu v ČR dlouhodobě převažují muži (65 % v roce 2014 a 68 % v roce 2015).

U žadatelů o mezinárodní ochranu přicházejícími do ČR je patrný viditelný nárůst cizinců z evropských zemí. Žadatelé z evropského kontinentu tvořili v roce 2014 více než polovinu (56 %) z celkového počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR. Zastoupení žadatelů z asijských států dosáhlo 29 %. Žadatelé o mezinárodní ochranu pocházeli v roce 2014 celkem z 58 zemí světa. Spektrum zdrojových států se tak oproti roku 2013 (55) o něco rozšířilo. Nejvíce žádostí bylo v roce 2014 přijato od státních příslušníků Ukrajiny. Dále následovali žadatelé ze Sýrie, Vietnamu, Ruské federace a Kuby. V období prvních deseti měsíců roku 2015 se pořadí nejvíce zastoupených státních občanství poněkud změnilo. Na prvním místě i nadále dominovali občané Ukrajiny, na dalších místech se pak umístili občané Kuby, Sýrie, Vietnamu a Arménie.

Formou azylu byla v roce 2014 mezinárodní ochranu udělena v 82 případech, nejvíce občanům Ukrajiny. V 295 případech pak byla žadatelům udělena doplňková ochrana, a to nejčastěji občanům Ukrajiny a Sýrské arabské republiky.

Od vzniku samostatné České republiky, tj. od roku 1993, do konce roku 2014 bylo v ČR uděleno celkem 2 911 azylů, z toho nejvíce občanům Ruské federace a Běloruska. Doplňková ochrana byla od svého zavedení, tj. od konce roku 2006, do roku 2014 udělena v 1 452 případech. Nejvíce ji získávali občané Běloruska, Sýrie a Kuby.

Podle údajů Eurostatu zažádalo v průběhu druhého čtvrtletí 2015 v zemích EU o udělení mezinárodní ochrany celkem 213 tis. osob., což bylo o 15 p. b. více než v prvním čtvrtletí 2015 a o 85 p. b. více ve srovnání s druhým čtvrtletím 2014. Výrazný nárůst se týkal zejména občanů Sýrie a Afghánistánu. Nejvyšší počty žadatelů byly registrovány v Německu, následovalo Maďarsko, Rakousko, Itálie, Francie a Švédsko. V procesu řízení bylo koncem června 2015 v zemích EU celkem 592 tisíc žádostí. Ve srovnání s koncem června 2014 to představovalo nárůst o 62 p. b. Nejvíce žádostí o udělení mezinárodní ochrany bylo v řízení v Německu, s odstupem následovalo Švédsko, Itálie, Francie, Spojené království a Řecko.